

VILNIAUS PAVILNIO PROGIMNAZIJOS POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO NETINKAMAI BESIELGIANTIEMS MOKINIAMS TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) skirtas Vilniaus Pavilnio progimnazijos (toliau – Progimnazijos) mokytojams, mokiniams, specialistams ir darbuotojams.

2. Tvarkos aprašu siekiama padėti Progimnazijos darbuotojams veiksmingai reaguoti į kraštutinius mokinių netinkamo elgesio atvejus bei iškilusią grėsmę, siekiant užtikrinti Progimnazijos bendruomenės narių ir (ar) kitų asmenų fizinį ir psichologinį saugumą.

3. Tvarkos aprašas nustato galimas taikyti poveikio priemones netinkamai besielgiantiems mokiniams, taip pat pagrindines šių priemonių taikymo Progimnazijoje sąlygas.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

Draudžiami daiktai – bet kokie daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių apyvarta uždrausta arba ribojama Lietuvos Respublikos įstatymų ar kitų teisės aktų saugumo, sveikatos apsaugos ir kitais visuomenės poreikiais, taip pat kiti Progimnazijoje draudžiami turėti daiktai (reikmenys), gaminiai ar medžiagos, kurių sąrašas nurodomas Progimnazijos veiklą reglamentuojančiuose dokumentuose.

Netinkamas mokinio elgesys – mokinio elgesys, keliantis realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, taip pat pasikartojantis, tyčinis, agresyvus, įžūlus, griaunantis ugdymosi procesą, pažeidžiantis kitų asmenų garbę ir orumą bei psichologinį ir fizinį saugumą.

Poveikio priemonė – Progimnazijos darbuotojo veiksmai, kuriais siekiama nutraukti ar sustabdyti netinkamą mokinio elgesį bei atkurti psichologiškai ir fiziškai saugią ir savitarpio pagarba grįstą ugdymosi aplinką.

Pagalbos iškvietimas – esant būtinybei, direktoriaus, direktoriaus pavaduotojų, švietimo pagalbos specialistų (psichologo, socialinio pedagogo, specialiojo pedagogo), klasės vadovo iškvietimas.

Ugdymosi vietos pakeitimas – laikinas mokinio atskyrimas nuo kitų mokinių, tęsiant mokinio ugdymąsi kitoje Progimnazijos patalpoje arba teikiant mokiniui reikiamą švietimo pagalbą.

Pagrįsti fiziniai veiksmai – su fiziniu kontaktu susiję Progimnazijos darbuotojo veiksmai mokinio atžvilgiu, kurių gali būti imamasi siekiant nutraukti mokinio elgesį, keliantį realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui, arba užkirsti netinkamam elgesiui kelią.

5. Kitos Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2011, Nr. 38-1804) ir kituose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

6. Tvarkos aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2012-08-28 įsakymu Nr. V-1268 patvirtintomis „Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams taikymo rekomendacijomis“, taikomas vadovaujantis prioritinės vaiko teisių ir interesų apsaugos ir gynimo, vaiko žmogiškojo orumo, individualizavimo, visapusiškumo, pagarbos, protingumo bei nuoseklaus veiksmų įgyvendinimo principais (1 priedas). Su juo kasmet supažindinami Progimnazijos darbuotojai, mokiniai, pavedama susipažinti mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams), Tvarkos aprašas skelbiamas Progimnazijos el. svetainėje.

II. POVEIKIO PRIEMONĖS IR BENDROSIOS JŲ TAIKYMO SĄLYGOS

7. Progimnazijos darbuotojas, esant Tvarkos apraše nustatytoms sąlygoms ir siekdamas užtikrinti Progimnazijos bendruomenės narių ir (ar) aplinkinių saugumą, gali taikyti šias poveikio priemones ar imtis šių veiksmų:

- 7.1. iškviešti pagalbą;
- 7.2. pakeisti mokinio ugdymosi vietą;
- 7.3. organizuoti mokinio daiktų patikrinimą;
- 7.4. panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus.

8. Taikant Tvarkos apraše numatytas poveikio priemones privalu atsižvelgti į mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, jo sveikatos būklę, psichologinę savijautą ir kitas, poveikio priemonės parinkimui ir taikymui svarbias, aplinkybes.

9. Tvarkos apraše numatytos poveikio priemonės taikomos mokiniui tik tada, kai Progimnazija yra išnaudojusi visas kitas galimas priemones ir švietimo pagalbos teikimo galimybes (pavyzdžiui, jau vyko individualūs pokalbiai su mokiniu ir jo tėvais (globėjais, rūpintojais) arba bent vienu iš jų, reaguojant į mokinio elgesį buvo taikytos psichologo rekomenduotos mokinio nusiramino technikos ir kitos priemonės) ir jos nedavė laukiamų rezultatų, išskyrus neatidėliotinus atvejus, kai mokinio elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui. Kitais atvejais į mokinio padarytus Progimnazijos tvarkų, taisyklių ir (ar) mokymo sutarties nuostatų pažeidimus reaguojama kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir Progimnazijos darbuotojo veiksmus mokinio atžvilgiu nedelsiant (ne vėliau kaip tą pačią dieną) privalu fiksuoti Tarnybiniame pranešime (2 priedas), taip pat informuojami bei į Progimnaziją atvykti kviečiami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai – bent vienas iš jų). Esant poreikiui apie mokiniui pritaikytą poveikio priemonę, suderinus su direktoriumi ar budinčiu vadovu, informuojami savivaldybės Vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga. Socialinis pedagogas (jo nesant – direktoriaus pavaduotojas ugdymui) paima mokinio rašytinį paaiškinimą dėl jo netinkamo elgesio (3 priedas).

11. Progimnazijos darbuotojai, įtarę, kad mokinys Progimnazijoje ar jos teritorijoje vartoja narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas ar yra apsvaigęs nuo šių medžiagų, turi vadovautis Mokinių, vartojančių narkotines, psichotropines, kitas psichiką veikiančias medžiagas nustatymo organizavimo aprašu ir laikytis jame nurodytų veiksmų sekos.

III. PAGALBOS IŠKVIETIMAS

12. Progimnazijos darbuotojas gali iškviešti direktorių, direktoriaus pavaduotoją, švietimo pagalbos specialistą (psichologą, socialinį pedagogą, specialųjį pedagogą), klasės vadovą (jei jis neturi pamokos), kad padėtų nutraukti netinkamą mokinio ar mokinių grupės elgesį. Iškviečiama tuo metu prieinamu būdu (telefonu ar padedant kitam asmeniui, t. y. mokytojo pedėjėjui, mokiniui), nesant tokios galimybės, reikia eiti kartu su mokiniu, kuriam taikoma poveikio priemonė, ir palydėti jį į kitą patalpą, nurodytą 15 punkte. Pagalba kviečiama atsižvelgiant į direktoriaus mokslo metams patvirtintame „Netinkamo mokinio elgesio atveju pagalbą suteikti galinčių pagalbos mokiniui specialistų ir administracijos darbuotojų sąrašė“ nurodytą darbuotojų darbo laiką (4 priedas).

13. Iškvieistas darbuotojas padeda suvaldyti netinkamą elgesį, tarpininkauja sprendžiant mokytojo ir mokinio ar mokinių grupės konfliktą, taip pat padeda mokytojui numatyti tolesnes mokinio(-ių) ugdymosi proceso organizavimo galimybes (kartu priima sprendimą dėl poreikio pakeisti mokinio ugdymo vietą) bei pagal kompetenciją inicijuoti ir (ar) spręsti dėl švietimo pagalbos ar kitų poveikio priemonių taikymą mokiniui(-iams).

IV. UGDYMO SI VIETOS PAKEITIMAS

14. Ugdymosi vietos pakeitimas gali būti taikomas mokytojo (bendru su iškvieštu suteikti pagalbą darbuotoju sprendimu), kai mokinys neklauso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių ar elgesys akivaizdžiai griauna mokinių ugdymosi procesą pamokos/reginio metu ar

kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, psichologiniam ar fiziniam saugumui arba turtui.

15. Pakeitus ugdymosi vietą, mokinys atlieka mokytojo paskirtas užduotis prižiūrimas pedagogo, kuriam buvo perduotas arba iškviesto pagalbos mokiniui specialisto ar vieno iš Progimnazijos vadovo. Atsižvelgiant į aplinkybes, mokiniui paskirta nauja aplinka gali būti Progimnazijos biblioteka-skaitykla, specialiojo pedagogo, socialinio pedagogo, psichologo, direktoriaus, direktoriaus pavaduotojų ugdymui kabinetai ir kt. Progimnazijos renginio metu pašalintas mokinys turi būti prižiūrimas paskirto pedagogo iki renginio pabaigos arba kol mokinį pasiima jo tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų, išskyrus atvejus, kai dėl objektyvių priežasčių jie pasiimti mokinio negali arba organizuoti mokinio perdavimą tėvams (globėjams, rūpintojams) arba bent vienam iš jų nėra tikslinga.

16. Mokinio ugdymosi vieta gali būti pakeičiama ne ilgesnei kaip ši sprendimą priėmusio mokytojo pamokos, renginio trukmei. Esant būtinybei, šios priemonės taikymo trukmė gali būti pratęsiama atsižvelgus į švietimo pagalbos specialisto ar administracijos darbuotojo rekomendaciją, tačiau ne ilgiau kaip iki tos dienos pamokų pabaigos arba iki mokinį paims tėvai (globėjai, rūpintojai).

17. Mokinio ugdymosi vietą atitinkamo(-ų) dalyko(-ų) pamokoms pakeisti ilgesniam laikui galima tik įgyvendinant Progimnazijos ir mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) suderintą pagalbos mokiniui teikimo planą arba Progimnazijos inicijuotame Mokymo(si) sutarties pakeitime numatytus susitarimus.

V. MOKINIO DAIKTŲ PATIKRINIMAS

18. Jeigu kyla pagrįstų įtarimų, jog mokinys gali turėti draudžiamų daiktų, darbuotojas nedelsdamas apie tai informuoja administraciją (direktorių arba kitą budintį vadovą, socialinį pedagogą).

19. Direktorius arba kitas budintis vadovas, socialinis pedagogas kartu su antru Progimnazijos darbuotoju (ne mažiau kaip 2 asmenys) turi teisę prašyti mokinio parodyti jo asmeninius daiktus. Tikrinant daiktus, neturi būti žeminamas mokinio orumas, garsiai nekomentuojama (pageidautina, kad tikrinimas vyktų ne toje pačioje patalpoje, kur vyksta pamoka).

20. Jei mokinys nesutinka parodyti daiktų, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir jie kviečiami atvykti į Progimnaziją. Jiems nesutikus atvykti ir (ar) neatvykus nustatytu laiku, taip pat esant būtinybei, apie įtarimus dėl draudžiamų daiktų turėjimo nedelsiant informuojama policijos įstaiga.

21. Sužinojus apie draudžiamų, kitiems ir aplinkai pavojingų daiktų laikymą mokinio spintelėje ar drabužinėje (rūbinėje) ir esant poreikiui tai operatyviai patikrinti, kad nekiltų grėsmių kitiems, galima tai atlikti ir nesant mokiniui. Mokinio daiktų patikrinimas be jo paties dalyvavimo gali būti tik jeigu yra du Progimnazijos darbuotojai. Apie tai yra informuojami mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) arba bent vienas iš jų ir esant būtinybei teritorinė policijos įstaiga.

22. Kol atvyks dėl mokinio daiktų patikrinimo iškviešti asmenys, mokinys turi būti prižiūrimas paskirto Progimnazijos pedagogo. Jeigu draudžiami daiktai gali kelti grėsmę, sužeisti, sutrikdyti sveikatą ar savijautą, sugadinti aplinkoje esančius daiktus ar padaryti kitokią žalą, jie gali būti padedami taip, kad nekeltų grėsmės, nepatogumo. Draudžiami daiktai mokiniui negražinami, perduodami tėvams (globėjams, rūpintojams) ar policijos pareigūnui.

VI. PAGRĮSTI FIZINIAI VEIKSMAI

23. Progimnazijos darbuotojas pagrįstus fizinius veiksmus mokinio atžvilgiu gali taikyti tik tais atvejais, kai siekiama:

23.1. apsaugoti mokinį nuo savęs ar kitų asmenų (su)žalojimo;

23.2. užkirsti kelią ir (ar) nutraukti smurtinį mokinio elgesį prieš kitus mokinius, Progimnazijos darbuotojus ar kitus aplinkinius asmenis;

23.3. neleisti mokiniui palikti patalpos, jeigu jo pašalinimas kelia grėsmę jo paties ar kitų asmenų saugumui;

23.4. nutraukti mokinių tarpusavio muštynes, jei mokinys(-iai) nereaguoja į žodinius Progimnazijos darbuotojo paliepimus jas nutraukti;

23.5. nutraukti mokinio veiksmus, kuriais niokojamas turtas, ir (ar) apsaugoti turtą nuo galimo sunaikinimo ar sugadinimo arba sustabdyti netvarką;

23.6. atskirti mokinį, trikdantį bendrą klasės tvarką ar Progimnazijos renginį, kai jis nepaiso pakartotinių reikalavimų ir raginimų laikytis elgesio taisyklių, išvedant jį iš patalpos (pavyzdžiui, klasės, salės, valgyklos ar pan.).

24. Pagrįsti fiziniai veiksmai gali būti pasirinkti įvairiai: nuo stovėjimo tarp mokinių gresiant potencialiam atviram jų konfliktui, stovėjimo prieš mokinį, siekiant užkirsti kelią pavojingam mokinio elgesiui (pavyzdžiui, siekiant atitverti kelią prie lango, jei mokinys grasina iššokti, ar pan.), vedimo paėmus už rankos, iki mokinio sulaikymo, fiziškai apribojant mokinio veiksmus. Mokinio sulaikymas gali būti naudojamas tik ekstremaliose situacijose (pavyzdžiui, kai siekiama nutraukti mokinių muštynes, jeigu nėra kitų galimybių jų išskirti nenaudojant fizinės intervencijos, kai siekiama nutraukti mokinio save žalojančią elgesį, jį apglėbiant ir laikant tol, kol mokinys nurims, ir pan.).

25. Fizinis kontaktas su mokiniu yra laikomas tinkamu tokiose situacijose:

25.1. mokinį(-ius) laikant už rankos(-ų), sudarant ratą, žaidžiant žaidimus;

25.2. mokinį vedant už rankos (jeigu jis to nori) arba to reikalauja ėjimas kartu su kitais mokiniais; 25.3. guodžiant mokinį;

25.4. pasveikinant, paskatinant mokinį;

25.5. padedant neįgaliam mokiniui;

25.5. mokant mokinį groti instrumentu, šokti;

25.6. rodant mokiniui, kaip atlikti fizinius pratimus;

25.7. rodant mokiniui, kaip tinkamai laikyti rašymo, piešimo, kitas ugdymosi procese naudojamas priemones;

25.8. teikiant pirmąją pagalbą.

26. Fiziniai veiksmai laikomi nepagrįstais, draudžiamais ir traktuojami kaip smurtas mokinio atžvilgiu tokiais atvejais, kai jie:

26.1. naudojami kaip bausmė;

26.2. naudojami norint pademonstruoti savo viršenybę;

26.3. naudojami siekiant sukelti vaikui skausmą;

26.4. naudojama didesnė nei būtina fizinė jėga.

27. Pagrįstų fizinių veiksnių naudojimas neturi kelti grėsmės vaiko gyvybei ir sveikatai.

28. Progimnazijos darbuotojas, taikydamas pagrįstus fizinius veiksmus, visada privalo vadovautis minimalių būtinų fizinių veiksnių panaudojimo trumpiausiam būtinam laikotarpiui principu.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

29. Progimnazijos darbuotojai turi būti specialiai apmokyti taikyti pagrįstus fizinius veiksmus, siekiant užtikrinti minimalų, saugų ir proporcingą šių veiksnių naudojimą.

30. Visus skundus dėl poveikio priemonių mokiniui taikymo privalu nuodugniai ir operatyviai išnagrinėti teisės aktų ir Progimnazijos veiklą reglamentuojančių dokumentų nustatyta tvarka.

31. Apie nustatytus vaiko teisių pažeidimus Direktorius ar jo įgaliotas asmuo informuoja kompetentingas valstybės ir (ar) savivaldybės institucijas.

POVEIKIO PRIEMONIŲ TAIKYMO ALGORITMAS

Progimnazijos darbuotojai, mokiniai, mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) yra supažindinti su Poveikio priemonių taikymo netinkamai besielgiantiems mokiniams tvarkos aprašu.

Darbuotojas poveikio priemonę mokiniui taiko tik tada, kai yra išnaudojęs visas kitas galimas priemones ir jos nedavė laukiamų rezultatų, arba neatidėliotiniais atvejais, kai mokinio elgesys daro žalą ar kelia realų pavojų jo paties ir (ar) kitų asmenų gyvybei, sveikatai, saugumui ar turtui.

Darbuotojas, mokiniui pritaikytą poveikio priemonę ir savo veiksmus mokinio atžvilgiu nedelsiant (ne vėliau, kaip tą pačią dieną) fiksuoja Tarnybiniame pranešime, informuojami bei į Progimnaziją atvykti kviečiami mokinio tėvai. Esant poreikiui, suderinus su direktoriumi ar budinčiu vadovu, informuojami savivaldybės Vaiko teisių apsaugos skyrius ir (ar) teritorinė policijos įstaiga.

Atsakingas(-i) darbuotojas(-ai), įvertinęs(-ę) aplinkybes, su mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais), mokiniu sprendžia dėl pagalbos mokiniui teikimo (sudaro pagalbos planą arba koreguoja jau teikiamą pagalbą).

Vilniaus Pavilnio progimnazijos direktoriui

**TARNYBINIS PRANEŠIMAS
DĖL POVEIKIO PRIEMONĖS(-IŲ) TAIKYMO NETINKAMAI
BESIELGIANČIAM(-TIEMS) MOKINIUI(-IAMS)**

20 __ m. _____ d.
Vilnius

Poveikio priemonė taikyta mokiniui(-iams) (vardas(-ai), pavardė(-ės), klasė):

Pritaikyta ši poveikio priemonė (pažymėti

- Iškviesta pagalba (progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo);
- Pakeista ugdymo(si) vieta;
- Panaudoti pagrįsti fiziniai veiksmai;
- Atliktas daiktų patikrinimas.

Poveikio priemonės taikymo priežastis ir aplinkybės (trumpas situacijos aprašymas):

Poveikio priemonę pritaikė (darbuotojo vardas, pavardė, parašas)

Mokyklos vadovo ar jo įgalioto asmens vardas, pavardė, parašas

Susipažinau:

Mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) vardas, pavardė, parašas

Netinkamo mokinio elgesio atveju pagalbą suteikti galinčių pagalbos mokiniui specialistų ir administracijos darbuotojų sąrašas

Darbuotojas	Pirmadienis	Antradienis	Trečiadienis	Ketvirtadienis	Penktadienis
Socialinė pedagogė					
Psichologė					
Specialioji pedagogė*					
Direktoriaus pavaduotojai ugdymui					
Direktorius					

PASTABOS:

*Atveju, kai pagalbos suteikimas reikalingas dėl SUP turinčio mokinio netinkamo elgesio.

Pagalba iškviečiama tuo metu prieinamu būdu (telefonu ar padedant kitam asmeniui, t. y. mokytojo padėjėjui, mokiniui), nesant tokios galimybės, reikia eiti kartu su mokiniu, kuriam taikoma poveikio priemonė.